

Raadsvoorstel

afdeling
Beheer openbare ruimte

steller
Hans Rijzenga

gouda
24 september 2019

dossiernummer
3315

telefoon
0182-588327

Stijging kosten afvalverwerking

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot: instemming met de verhoging van het vaste deel van de afvalstoffenheffing in 2020 met een bedrag van € 45,-- tot € 254,--

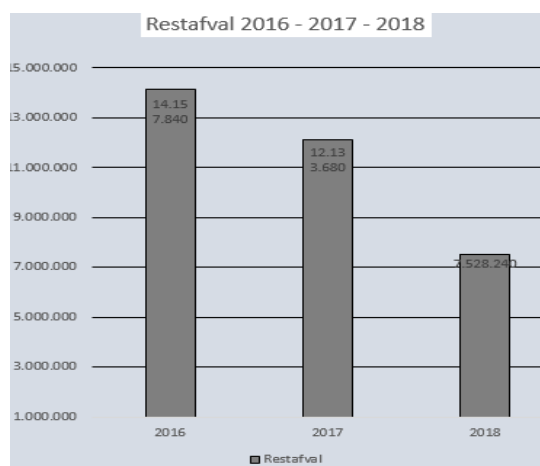
Toelichting

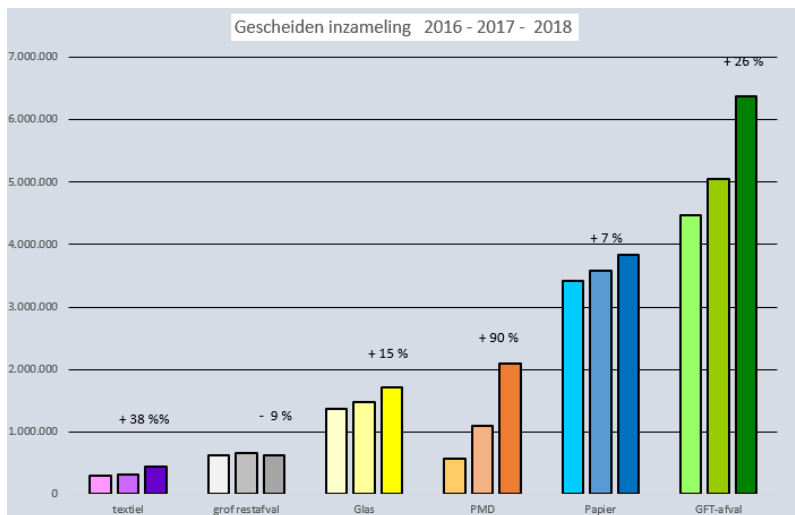
In de afgelopen periode zijn de kosten voor verwerking van afval sterk gestegen. Tevens zijn de opbrengsten voor glas, oud papier en PMD gedaald. Het gevolg is dat de inkomsten uit de afvalstoffenheffing in 2020 niet langer zullen voldoende zijn. Dit is te wijten aan:

- Marktwerving: de prijzen voor verwerking van huishoudelijke afvalstromen zijn gestegen. Dit geldt met name voor restafval en GFT. In 2018 en 2019 zijn diverse afvalstromen opnieuw openbaar aanbesteed. De verwerkers vragen hogere prijzen dan in voorgaande jaren. Tegelijkertijd brengen oud papier en PMD minder op dan voorheen.
- Stijging van de verbrandingsbelasting: het beleid van het Rijk is er op gericht om afval scheiden te bevorderen. Daarvoor gebruikt het Rijk met name het instrument van de verbrandingsbelasting. Deze belasting wordt geheven over het restafval dat in de verbrandingsoven belandt. De belasting is per 1 januari 2019 verhoogd van € 13,21 per ton naar € 32,12 per ton. Mede door de verbrandingsbelasting is restafval de duurste afvalstroom en loont het nog meer om afval goed te scheiden.

Deze ontwikkeling treft alle gemeenten in Nederland. Uit een jaarlijkse steekproef van de Vereniging Eigen Huis (VEH) blijkt dat de afvalstoffenheffing in veel gemeenten al in 2019 is gestegen. De VEH constateert dat voor het eerst in tien jaar in 2019 huishoudens in heel Nederland meer afvalstoffenheffing zijn gaan betalen. Ook de VEH verklaart deze stijging door te wijzen op onder meer de stijgende belastingen (<https://www.eigenhuis.nl/actueel/2018/12/14/08/00/afvalstoffenheffing-stijgt-voor-het-eerst-in-tien-jaar#/>).

In 2018 is Afval Scheiden Loont ingevoerd. Dat heeft in 2017 en 2018 tot een sterke daling van de hoeveelheid restafval en een sterke stijgen van gescheiden afval geleid. De hoeveelheid ongescheiden restafval is in twee jaar met ongeveer de helft verminderd van ruim 14 miljoen kg in 2016 tot 7,5 miljoen kg in 2018. Op basis van de inzamelresultaten van het eerste half jaar van 2019 is de verwachting dat de ingezamelde hoeveelheden in 2019 vrijwel gelijk zullen blijven.

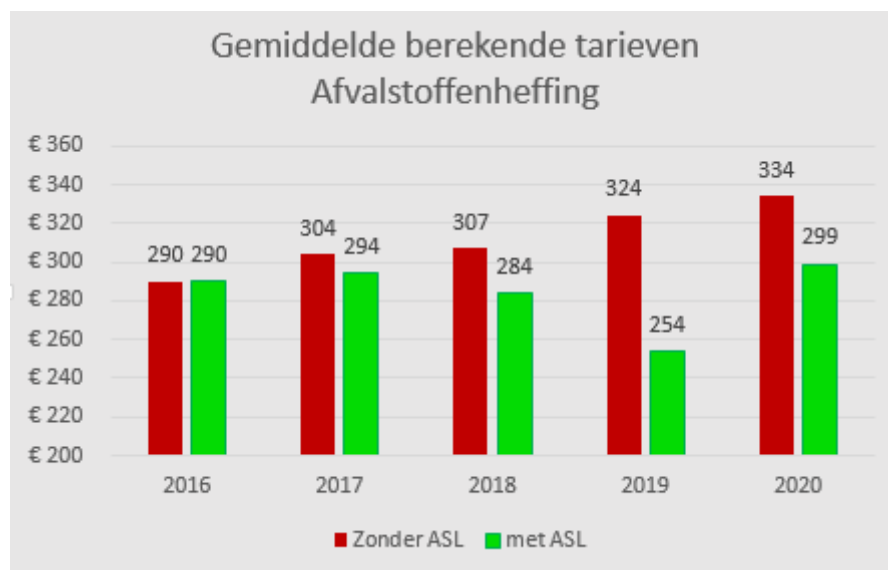

De inwoners van Gouda hebben hun afval beter gescheiden dan aanvankelijk is ingeschat. Dit heeft tot minder inkomsten uit de afvalstoffenheffing geleid dan vooraf is berekend. Dit had echter onder normale omstandigheden binnen de voorziening opgevangen kunnen worden. Door de hiervoor geschetste omstandigheden is dat nu niet het geval.

In 2016 is ruim 14 miljoen kg restafval ingezameld. Aangenomen mag worden dat, zonder de invoering van Afval Scheiden Loont, in 2020 de hoeveelheid ingezameld restafval nog steeds rond de 14 miljoen kg zou zijn en dat er minder afval gescheiden zou zijn ingezameld. De totale kosten voor afval zouden daardoor in 2020 veel hoger zijn geweest.

In de tabel hieronder aangegeven hoe de afvalstoffenheffing zich heeft ontwikkeld en hoe hoog de gemiddelde heffing zou moeten zijn om in 2020 kostendekkend te zijn. Ook is aangegeven hoe de gemiddelde afvalstoffenheffing zich zou hebben ontwikkeld, als Afval Scheiden Loont niet was ingevoerd.

Zonder de invoering van Afval Scheiden Loont zou de gemiddelde kostendekkende afvalstoffenheffing in 2020 € 35 hoger moeten zijn. In de bijlage is ter informatie de ontwikkeling van enkele kosten en vergoedingen weergegeven.

In de Cyclusregio hebben verschillende gemeenten hun afvalstoffenheffing in de afgelopen jaren verhoogd of zijn er plannen om de heffing in 2020 met vergelijkbare bedragen te verhogen.

De tarieven van de afvalstoffenheffing wordt definitief vastgesteld bij de vaststelling van de belastingverordeningen in december van dit jaar. Mocht de raad besluiten tot instemming met een aantal verbeteringen in de afvalinzameling (raadsvoorstel 3316), dan kan het tarief van de heffing iets stijgen

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

Uitgangspunt voor de gemeentelijke heffingen en dus ook voor die van de afvalstoffenheffing is dat de heffing kostendekkend is: de kosten van huishoudelijk afval worden gedekt door de inkomsten uit de afvalstoffenheffing. Afwijken van dit uitgangspunt betekent dat een tekort uit de algemene middelen gedekt moet worden.

2 Argumenten

Toepassing van dit uitgangspunt betekent dat de afvalstoffenheffing in 2020 moet worden verhoogd. Dit kan op verschillende manieren:

a. verhoging ineens of verspreid over twee of meer jaren

Een verhoging van € 45,-- betekent een stijging van bijna 20%. Deze verhoging van de afvalstoffenheffing zou gespreid kunnen worden over een periode van enkele jaren. Dat betekent echter dat de afvalstoffenheffing gedurende die jaren niet kostendekkend zal zijn. Dit zal dan moeten worden aangevuld uit de algemene middelen. Wij achten dit niet wenselijk en stellen daarom voor om de verhoging ineens door te voeren in 2020.

b. verhoging van het vaste tarief, verhoging van het variabele tarief of verhoging een combinatie van het vaste en het variabele tarief

De afvalstoffenheffing moet worden verhoogd om te voorkomen dat de heffing niet langer kostendekkend is. Het belangrijkste argument om (alleen) voor verhoging van het vaste tarief te kiezen is, dat de inkomsten dan voorspelbaar zijn en dat daarom de kans op tekorten en onvoldoende dekking van de kosten van huishoudelijk afval beperkt is. Dit betekent dat het vaste tarief stijgt van €209,-- tot € 254,--. Het variabele tarief is ingevoerd als prikkel voor inwoners om afval te gaan scheiden. Wij achten verhoging van het variabele tarief daarom niet geschikt als instrument om tekorten te compenseren. Bovendien blijkt het huidige variabele tarief van € 1,50 per 60 liter in de praktijk al uitstekend te werken. Wij verwachten niet dat een hoger variabel tarief op dit moment tot meer afvalscheiding zal leiden.

3 Kanttekeningen

De verwachting is dat de verwerkingskosten de komende jaren verder zullen stijgen. Deze verwachting is gebaseerd op recente ontwikkelingen in de afvalbranche, zoals tekort aan verbrandings- en sorteringcapaciteit, de problemen bij het afvalbedrijf van Amsterdam, maar ook recente (rechterlijke) uitspraken over vermindering van de stikstof uitstoot. Verdere verhoging van de afvalstoffenheffing in de komende jaren is daarom niet uit te sluiten.

4 Juridische- / financiële gevolgen

Op basis van de huidige kosten- en opbrengstprognose zullen de verwerkingskosten met een bedrag van € 970.000 toenemen (inclusief de verbrandingsbelasting). Tegelijkertijd dalen de opbrengsten voor papier, glas en PMD met een bedrag van ca € 150.000. Door een onttrekking uit de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing is de exploitatie afval 2019 nog kostendekkend.

In 2020 is een verhoging van de afvalstoffenheffing echter onafwendbaar.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

nvt

6 Communicatie / interactiviteit

Het is belangrijk goed uit te leggen waarom de afvalstoffenheffing stijgt. Belangrijkste oorzaak is een belastingverhoging van de rijksoverheid op de verbranding van restafval. Ook moet de gemeente meer betalen aan verwerkers van afval en brengt oud papier en PMD minder op. De communicatie hierover laat het college aansluiten op de communicatie over de verbetermaatregelen voor Afval Scheiden Loont.